Lønanalyse på læreområdet i folkeskolen 2016

Personale og forhandling
Marts 2016

Egedal Kommune

Lønanalyse

(Gennemført af Personale og Forhandling med konsultation af økonomikonsulenter)

Denne analyse gennemføres for at sikre, at der i budgetteringsgrundlaget for 2016 for skoleområdet tages udgangspunkt i så retvisende gennemsnitslønninger som praktisk muligt. Lærerlønningerne udgør skønsmæssigt 85 % af det samlede budget for skolerne, hvorfor det er den vigtigste parameter i budgettet på området.

Analysen har fået en særlig relevans som følge af igangværende drøftelser med Danmarks Lærerforening, der har påpeget, at lønningerne for folkeskolelærere i Egedal Kommune ligger ca. 5 % under nabokommunerne (se afsnit 6). DLF har tal fra de samme kilder som CAS, der tidligere har gennemført en tilsvarende lønanalyse i 2015, hvorfor vi kan bekræfte tallene. Analysen kan derfor også give input til forklaringer på disse forskelle.

Lønanalysen forsøger at give svar på følgende spørgsmål:

1. Sammenligning mellem faktisk gennemsnitsløn og budgetterede gennemsnitsløn.
   - 1.1 Hvad får man for en gennemsnitsløn?
   - 1.2 Hvad er gennemsnitslønnen pr. skoledistrikt?
2. Antal og gennemsnitsløn for ledere
3. Rekruttering/omsætning for lærer for 2013-2015
4. Hvor stor andel udgør de Lokale løndele?
5. Lønniveau ifht. omkringliggende kommune?
6. Samlet konklusion

1. Gennemsnitsløn i forhold til budgettet

Den budgetterede gennemsnitslønnen kan udtrykkes som det bedste skøn på budgetteringstidspunktet, og det vil naturligvis kunne afvige fra det faktiske øjebliksbillede af de udbetalte lønninger.
Ved budgetteringen af skoleområdet tages der udgangspunkt i en gennemsnitsløn for lærergruppen. Gennemsnitslønnen blev fastsat i 2011 og er herefter årligt blevet fremskrevet med KL's anbefalede fremskrivningsprocent. I budget 2016 udgjorde denne gennemsnitsløn 473.145 kr.

Den faktiske gennemsnitsløn fremkommer som en vægtning af dels de overenskomstansatte lærere i 4 anciennitetsgrupper samt børnehaveklasselærerne og tjenestemændene, i alt 518 medarbejdere. Dette kan beskrives som en trappe med grundlønstrin (se bilag 1). De faktiske lønninger i gennemsnit var i november 2015 kr. 474.398. Hvis dette skal fremskrives til 2016 priser, så det kan sammenlignes med den budgetterede gennemsnitsløn for 2016, skal den fremskrives med 1,06%*. Gennemsnitslønnen for 2016 vil herefter være (474.398*1,06% = 479.426)

Dette giver en afvigelse på (479.426 – 473.145 = 6.281 kr.). En sådan afvigelse har naturligvis en vis betydning, når den påvirker en så stor gruppe (518 x 6.281 kr. = 3.25 mill. kr.)

Denne afvigelse er opstået, da den budgetterede gennemsnitsløn er blevet fremskrevet med KL's anbefalede fremskrivningsprocent uden at skævdelingen ikke er blevet medregnet. skævdelingen betyder, at KL til budget 2014 (0,06%) og 2015 (0,08%) anbefalede, at kommunerne tilføre skoleområdet ekstra lønkroner pga. den lønkompensation lærerne fik ved fjernelsen af aldersreduktionen i regeringsindgrebet. For Egedal kommune udgør skævdelingen kr. 3.576 mill. i 2016. Altså er skævdelingen forsvundet fra budgetterne i 2016, da skoleområdet nyberegnes hvert år med lærerantal ud fra objektive kriterier og ikke det faktiske antal lærere.
*KL's beregning af lønfremskrivning for 2016 pga. lønstigninger pr. 1/1, 1/4 og 1/10 2016: (0,5+9/12*0,42+3/12*1) = 1,06%.

1.1 Hvad får man for en Gennemsnitsløn?

I nedenstående oversigt er vist et hverdagseksempel på en medarbejder, som har en aflønning, der næsten svarer til en gennemsnitsløn pr. november 2015 (39.252,80*12 = 471.033) eller pr. april 2016 (39.541,05*12 = 474.492):

Resultat af
lønsimulering november 2015

Navn: [redacted] Tjnr: 05468
Stilling: Lærer/overlærer 37,0 timer Lønstigningsdato: 01.03.2018

Uden fiktive ændringer

	Løn	Pension	Total
Grundløn, trin 30	26.619,00 kr	4.603,09 kr	
Centralt Lærertillæg, 2.800 kr	306,00 kr	52,95 kr	
Undervisertillæg, 13.000 kr	1.420,58 kr	245,76 kr	
Uv-tillæg => 751 - lærer, 2.700 kr	295,00 kr	51,03 kr	
Udvikling af læringsmål, 1.500 kr	163,92 kr	28,35 kr	
Kompleksitet ifbm. impl, 950 kr	103,83 kr	17,97 kr	
Fagudvikler, 3.000 kr	327,83 kr	56,73 kr	
DLF Egedaltillæg, 9.800 kr	1.070,91 kr	185,28 kr	
Anciennitetstillæg, 4 trin	1.547,33 kr	267,69 kr	
Grundlønstillæg - lærer, 3.000 kr	327,83 kr	56,73 kr	
Fritvalgsordning - løn	193,09 kr		
Løn ialt	32.375,32 kr	5.567,58 kr	37.942,90 kr
Arbejdsgiver følgeomkostninger	1.309,90 kr		1.309,90 kr
Løn incl. arbejdsgiver udgifter	33.685,22 kr	5.567,58 kr	39.252,80 kr

Resultat af
lønsimulering april 2016

Navn: Admir H[redacted] Tjnr: 05468
Stilling: Lærer/overlærer 37,0 timer Lønstigningsdato: 01.03.2018

Uden fiktive ændringer

	Løn	Pension	Total
Grundløn, trin 31	27.129,84 kr	4.693,47 kr	
Undervisertillæg, 13.000 kr	1.427,59 kr	246,96 kr	
Uv-tillæg => 751 - lærer, 2.700 kr	296,45 kr	51,30 kr	
Udvikling af læringsmål, 1.500 kr	164,75 kr	28,50 kr	
Kompleksitet ifbm. impl, 950 kr	104,33 kr	18,06 kr	
Fagudvikler, 3.000 kr	329,41 kr	57,00 kr	
DLF Egedaltillæg, 9.800 kr	1.076,17 kr	186,18 kr	
Anciennitetstillæg, 4 trin	1.579,50 kr	273,24 kr	
Grundlønstillæg - lærer, 3.000 kr	329,41 kr	57,00 kr	
Fritvalgsordning - løn	207,60 kr		
Løn ialt	32.645,05 kr	5.611,71 kr	38.256,76 kr
Arbejdsgiver følgeomkostninger	1.284,29 kr		1.284,29 kr
Løn incl. arbejdsgiver udgifter	33.929,34 kr	5.611,71 kr	39.541,05 kr

1.2 Hvad er gennemsnitslønnen pr. skoledistrikt

Nedenstående tabel giver et overblik over lærernes gennemsnitsløn pr. skoledistrikt:

	Antal lærer	Antal tj.mænd	Faktisk gennemsnitsløn nov. 2015	Faktisk gennemsnitsløn 2016 niveau
Skoledistrikt	518	41	474.398	479.426
Stenløse	176	4	463.511	468.424
Ølstykke	125	17	468.443	473.408
Smørum	153	16	476.416	481.466
Ganløse	64	4	470.675	475.664

Kilde: KRL november 2015.

Der er tale om betydelige forskelle, når man ser på de enkelte skoledistrikter. Den faktiske gennemsnitsløn er lavest i skoledistrikt Stenløse, der i øvrigt er det største distrikt. Gennemsnitslønnen er 463.511 kr. Årsagen er primært, at andelen af nyuddannede og lærere uden uddannelse er noget højere end gennemsnittet.

I skoledistrikt Ølstykke er gennemsnitslønnen også lavere (468.443 kr.) end for hele området. Årsagen er primært en høj andel af tjenestemænd (13,6 % mod 7,9 % for hele skoleområdet), som også har en lavere løn end gennemsnittet af tjenestemændenes løn (453.187 kr. mod 461.495 kr. i gennemsnit). Påvirkningen heraf er så stor, at det kompenserer for, at lærerne i distriktet har en højere anciennitet end gennemsnittet.

Skoledistrikt Ganløse ligger under, men tæt på gennemsnittet. Den mest markante afvigelse ligger på tjenestemandslønningerne, der ligger på 447.188 kr.

Den højeste gennemsnitsløn finder vi i skoledistrikt Smørum. Gennemsnitslønnen på 476.416 kr. ligger dog kun lidt højere end gennemsnittet for hele skoleområdet (474.398 kr.) Afvigelsen ligger også her især på tjenestemændene. Andelen er både lidt højere (10,5 %), og gennemsnitslønnen er betydeligt højere (476.600 kr.) Forklaringen herpå er primært, at Smørum tilhørte det gamle FKKA-område (Foreningen af Kommuner i Københavns Amt), der havde sin egen overenskomst og et generelt højere lønniveau. Dette højere lønniveau præger fortsat skoledistriktet og især tjenestemændene. Tjenestemandsansættelsen er en lukket gruppe, hvor alle nyansættelser i dag sker på overenskomstvilkår.

2. Antal og gennemsnitsløn for ledere

I budget 2016 udgjorde gennemsnitslønnen for ledere 580.296 kr.

De faktiske lønninger i gennemsnit for ledere var i november 2015 kr. 587.984. Hvis dette skal fremskrives til 2016 priser, så det kan sammenlignes med den budgetterede gennemsnitsløn for 2016, skal den fremskrives med 1,06%**. Gennemsnitslønnen for 2016 vil herefter være (587.984*1,06% = 594.216). Dette giver en afvigelse ifht. den budgetterede gennemsnitsløn på (580.296 – 594.216 = 13.920 kr.).

Dette giver en afvigelse på (594.216 – 580.296 = 13.920 kr.) En sådan afvigelse har naturligvis en betydning, som kan opstilles på følgende måde: (26 * 13.920 = 361.920 kr.).

I nedenstående tabel kan man se, at gennemsnitslønnen for ledelsesgruppen synes at være parallel med distrikternes lærerlønninger, så Stenløse også her ligger lavest. Der er dog en enkelt afvigelse, idet skoledistrikt Ganløse skiller sig markant ud i forhold til den gennemsnitlige lederløn.

Holder man Ganløse udenfor beregningen, bliver gennemsnittet kr. 584.650. Fremskrevet til 2016 priser (584.650*1,06% = 590.847 kr.). Dette giver en afvigelse på (590.847-580.296 = 10.551) og denne samlede afvigelse kan herefter opstilles på følgende måde: (26*10.551 = 274.333 kr.)

	Antal lærer	Antal ledere	Faktisk gennemsnitsløn nov. 2015	Faktisk gennemsnitsløn 2016
Skoledistrikt	518	26	587.984	594.216
Stenløse	176	8	569.515	575.552
Ølstykke	125	7	581.443	587.606
Smørum	153	8	584.430	590.625
Ganløse	64	3	609.347	615.806

Kilde: KRL november 2015

3. Rekruttering/omsætning for lærer for 2013-2015

I nedenstående tabel kan man følge udviklingen i personaleomsætning blandt lærer i Egedal kommune fra 2013 til 2015.

Overenskomst	**2013**	**2014**	**2015**
Lærer m.fl i folkeskolen	13,7	23,1	27,8

Kilde: KRL

Personaleomsætningen er således steget betydeligt. Årsagen kan både være påvirkning fra ændringen af skolestrukturen i Egedal Kommune og den generelt øgede personaleomsætning efter lockouten og regeringsindgrebet i 2013. Virkningen af den øgede personaleomsætning kan dog påvirke gennemsnitslønningerne i både opad- og nedadgående retning.

Hvis man som følge af en øget personaleomsætning er nødsaget til at vælge dyrere arbejdskraft, end man ellers ville have gjort, vil gennemsnitslønnen stige. Hvis man derimod har sværere ved at rekruttere erfarne lærere, og i højere grad end hidtil må ansætte nyuddannede lærere eller lærere uden grunduddannelse som lærere, vil gennemsnitslønningerne falde. Tallene tyder på det sidste.

4. Hvor stor andel udgør de Lokale løndele?

I nedenstående tabel kan man se hvor meget de lokale løndele udgør i procent af nettolønnen for lærere ansat i begge år 2014 og 2015. Andelen af de lokale løndele er opdelt pr. skoledistrikt.

Overenskomst	Afdeling	feb-14	feb-15	Udvikling i pct.point
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	Skoleafdelingen	7,7%	4,3%	-3,34
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	Skoledistrikt Ganløse	6,5%	3,2%	-3,31
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	Skoledistrikt Smørum	8,8%	4,9%	-3,92
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	Skoledistrikt Stenløse	7,3%	3,5%	-3,85
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	Skoledistrikt Ølstykke	7,3%	4,2%	-3,09

Kilde: KRL februar 2014 og 2015

Fra februar 2014 til februar 2015 var der et stort fald i andelen af lokale løndele på læreområdet. De ændrede arbejdsforhold på læreområdet har betydet, at en del tillæg, der indgik i financieringen af Egedal-tillægget, nu udbetales individuelt. Disse løndele registreres derfor ikke længere som en lokale løndele, men som centralt aftalte tillæg. Lærernes lønninger er således ikke blevet lavere.

I tabellen kan man se en stor forskel på, hvordan de enkelte skoledistrikter anvender lokale løndele i aflønning af deres lærere. I Smørum ligger man over gennemsnittet og i Ganløse og Stenløse ligger man væsentligt under gennemsnittet. Forklaring på dette, er at nogle distrikter har indgået lokalaftaler, hvor der eksempelvis gives tillæg for at deltage i fagteams, hvor andre distrikter ikke giver noget.

5. Lønniveau ifht. omkringliggende kommune?

Uddrag fra lønanalysen i 2015:

Fra overenskomsten indgår her stillingerne: lærere, børnehaveklasseledere og skolekonsulenter. Den gennemsnitlige løn for de valgte kommuner er kr. 41.164 pr. måned og i stedtillægs-gruppen er den kr. 41.213.

Egedal kommune ligger på kr. 38.948, hvilket er kr. 2.265 under stedtillægsgruppens gennem-snit eller svarende til 5,5 %, hhv. 5,4 % under nabokommuners gennemsnit. Forskellen er på lavere grundløn, mindre lokale tillæg og mindre genetillæg, mens centrale tillæg ligger næsten på gennemsnittet. Siden 2009 er den negative afvigelse mellem Egedal og de øvrige 2009-kommuner blevet større.

Lærerne Februar 2015	Antal personer	Grundløn	Lokale tillæg	Centrale tillæg	Gene-tillæg	Ferie godtg.	Pensions-udgift	Løn i alt	Egedal afv. %
Albertslund	336	27.576	1.304	4.471	227	722	5.902	40.202	
Ballerup	589	27.178	5.456	3.418	19	776	6.500	43.363	
Egedal	**527**	**26.889**	**1.344**	**4.184**	**37**	**698**	**5.796**	**38.948**	
Furesø	494	27.415	2.585	4.362	321	746	6.141	41.586	
Høje-Tåstrup	517	27.146	2.349	4.878	118	742	6.138	41.371	
Samme lønniveau 1)	***2.463***	***27.211***	***2.782***	***4.221***	***133***	***739***	***6.120***	***41.213***	***-5,5***
Allerød	352	27.118	2.189	5.201	15	742	6.199	41.464	
Frederikssund	485	27.003	2.257	5.085	242	744	6.157	41.488	
Hillerød	646	27.475	1.730	5.003	43	736	6.100	41.117	
Samme lønniveau 2)	***1.483***	***27.236***	***2.011***	***5.077***	***101***	***740***	***6.142***	***41.321***	
Roskilde, stedt.omr.2	893	27.425	2.059	4.324	79	729	6.132	40.755	
Alle nabokommuner	***4.839***	***27.258***	***2.037***	***4.859***	***100***	***737***	***6.140***	***41.164***	***-5,4***
1)Vægtet gennemsnit stedtillægsområde 4				2) Vægtet gennemsnit stedtillægsområde 3					

I stedtillægsgruppen ligger Ballerup Kommune markant højere end de øvrige kommuner. Baggrunden er, at man for nogle år siden valgte at skævdele midler til lokal løndannelse til fordel for lærergruppen. Såfremt data fra Ballerup holdes uden for alle gennemsnitsberegninger, ligger Egedal knap så lavt, idet vi så ligger hhv. 3,9 % og 4,7 % under de to gruppegennemsnit. Dette er næsten samme billede som i 2009.

6. Samlet konklusion

De store forskelle på gennemsnitslønningerne i skoledistrikterne kan delvist forklares med forskellige fordelinger i forholdet mellem yngre og mere erfarne lærere. Dette er et udtryk for distriktsskolernes prioriteringer inden for det ledelsesrum, som ledere i Egedal Kommune har. Forskellene i lokale løndele er også en af forklaringerne til forskellen, men er ikke i samme grad hensigtsmæssige, og der bør derfor udmeldes en mere fælles lønpolitik/retning fra ledelsen af skoleområdet.

Lønforskellene til nabokommunerne viser, at vi selv med de faktiske gennemsnitslønninger, der altså er højere end den budgetterede gennemsnitsløn, ligger betydeligt under de sammenlignelige nabokommuner. Det betyder ikke, at vi dermed har en forpligtelse til at øge budgetgrundlaget. Der kan være mange årsager til forskellen. Beslutningen i Ballerup Kommune om specifikt at tilføre området flere midler behøver jo ikke at medføre, at vi går samme vej. Forskellen til nabokommunerne vil dog risikere at medføre rekrutteringsvanskeligheder, og det bør give anledning til eftertanke, hvis der systematisk afsættes større beløb til lærerlønninger i andre kommuner. I kommende budgetter bør det derfor afsøges, om der er mulighed for at allokere flere midler til området.

Såfremt der findes flere midler, vil disse bl.a. kunne anvendes til en implementering af en mere fælles lønpolitik for distrikterne og en større anvendelse af lokal løndannelse.

På kort sigt må der anbefales en tilførsel af midler på kr. 3.576 mill. til dækning af den manglende medregning af skævdelingen i 2016. Dette må beskrives som en korrektion af en budgetteknisk fejl.

Som nævnt i afsnit 3, ser den øgede personaleomsætning ud til at holde de faktiske gennemsnitslønninger nede. Dette er dog ikke en anbefaling af, at der på sigt kan budgetteres med påvirkningen, da der bør være et råderum til at kunne rekruttere lærere med en fordeling mellem nyuddannede og erfarne lærere svarende til det tidligere rekrutteringsgrundlag.

Det ser ikke ud til, at de 41 tjenestemænd har en afgørende påvirkning på de faktiske gennemsnitslønninger, da de både trækker disse op og ned, afhængigt af skoledistriktet. Erstattes en tjenestemand ved pensionering eller fratræden af en nyuddannet lærer, vil dette give skolen et ekstra råderum i en periode, indtil de ancienntietsbaserede lønstigninger efter 8 år overhaler tjenestemandslønningerne. Det skal således bemærkes, at tjenestemandslønningerne er billigere for de erfarne lærere, da pensionsudgiften påhviler staten. På langt sigt kan råderummet derfor blive negativt.
Det er derfor vores vurdering, at de afgående tjenestemænd (ca. 60 stk.) siden opgørelsen i 2010 ikke har påvirket gennemsnitslønnen. Gennemføres en analyse som denne om nogle år, bør dette forhold imidlertid genovervejes.